

Pytanie o to, kiedy jest *najlepszy czas* na posiadanie dzieci jest niewątpliwie ważnym pytaniem, przed którym stoi wiele kobiet pragnących mieć dzieci i jednocześnie aktywnie uczestniczyć w rynku pracy. W dzisiejszych czasach, kobiety w Europie decydują się na macierzyństwo średnio w wieku ok. 29 lat, a w niektórych krajach takich jak Włochy, Grecja czy Hiszpania, nawet później, bo w wieku ponad 30 lat. Od lat w Europie obserwowane jest zjawisko odkładania macierzyństwa w czasie – dane Eurostatu dla lat 1990-2016 pokazują, że średni wiek kobiet w momencie urodzenia pierwszego dziecka wzrósł w tym czasie z 25.9 do 28.8 lat.

W obliczu tych zmian, nawet ciekawszym niż pytanie o to, kiedy decydować się na pierwsze dziecko jest pytanie o to, kiedy decydować się na następne dzieci, a w szczególności na drugie dziecko. *Dlaczego?* Otóż jedno dziecko jest „niewystarczające” z punktu widzenia zastępowalności pokoleń i aby populacja nie ulegała zmniejszeniu kobiety powinny rodzić więcej dzieci. Nawet jeśli pracująca kobieta chce mieć więcej niż jedno dziecko nadal stoi ona przed trapiącymi pytaniami: kiedy powinnam się zdecydować na następne dziecko? czy będzie dla mnie – jako pracującej matki – lepiej jeżeli zdecyduję się na następne dziecko szybko, czy lepiej poczekać? jak długo powinnam czekać? W naszym projekcie chcemy odpowiedzieć na te pytania i przyjrzeć się bliżej strategiom jakie kobiety przyjmują w odniesieniu do czasu pomiędzy kolejnymi narodzinami dzieci oraz swojej sytuacji na rynku pracy.

Celem naszego projektu jest analiza czasu pomiędzy narodzinami kolejnych dzieci z perspektywy sytuacji matek na rynku pracy. Projekt bazuje na analizie danych dla ponad 20 krajów i składa się z trzech głównych etapów.

W pierwszym etapie przeanalizujemy strategie podejmowane przez kobiety w odniesieniu do czasu pomiędzy narodzinami kolejnych dzieci w różnych krajach i zweryfikujemy czy strategie te różnią się ze względu na charakterystykę instytucjonalną krajów. To, co nas w szczególności interesuje to zależność pomiędzy długością urlopów macierzyńskich i rodzicielskich oraz dostępnością żłobków i przedszkoli a czasem pomiędzy narodzinami kolejnych dzieci. Oczekujemy, że w krajach, w których urlopy są krótkie a ośrodki opieki nad dziećmi są łatwo dostępne, kobiety decydują się na drugie dziecko szybciej niż w krajach, w których urlopy są długie i wsparcie instytucjonalne w opiece nad dziećmi jest ograniczone.

W drugim etapie odpowiemy na pytanie o czas pomiędzy kolejnymi narodzinami dzieci, który należy uznać za „optymalny” z punktu widzenia kariery zawodowej kobiet. Zbadamy jaki odstęp czasowy pomiędzy kolejnymi dziećmi jest najlepszy dla kobiet – z punktu widzenia szans powrotu do pracy, wysokości zarobków oraz awansu zawodowego.

W ostatnim kroku zbadamy czy „optymalny” dla kariery zawodowej kobiet czas pomiędzy kolejnymi narodzinami różni się ze względu na społeczno-ekonomiczną charakterystykę kobiet. W tym celu przebadamy różne grupy kobiet ze względu na poziom wykształcenia, status zatrudnienia przed narodzinami pierwszego dziecka, oraz wiek w momencie urodzenia pierwszego dziecka. Sprawdzimy również czy strategie odnośnie czasu pomiędzy kolejnymi narodzinami dzieci różnią się ze względu na płeć pierwszego dziecka. Zgodnie z naszą hipotezą oczekujemy, że kobiety, których pierwsze dziecko jest płci męskiej będą decydować się na następne dziecko później niż kobiety, których pierwsze dziecko jest płci żeńskiej.

Pytanie o czas pomiędzy narodzinami kolejnych dzieci jest ciekawe nie tylko z punktu widzenia jednostki, ale również z perspektywy globalnej, ponieważ wiele krajów zmaga się obecnie z drastycznie niskimi współczynnikami dzietności. Według danych Eurostatu współczynnik dzietności w Europie spadł z około 2.11 w roku 1976 do ok. 1.58 w roku 2016, co wskazuje na malejącą liczbę dzieci przypadającą na liczbę kobiet w wieku rozrodczym oraz stopniową zmianę modelu rodziny z modelu 2+2 na 2+1. W odpowiedzi na drastyczny spadek dzietności istnieje wiele instrumentów polityki rodzinnej mających na celu pobudzić dzietność. W wielu krajach Europy kobiety nie tylko mogą korzystać z płatnych urlopów macierzyńskich i rodzicielskich oraz pomocy w opiece nad dziećmi w postaci żłobków i przedszkoli, ale i otrzymują wsparcie pieniężne za to, że mają dzieci. Wyniki naszego projektu pozwolą na ocenę istniejących rozwiązań instytucjonalnych mających na celu wsparcie dzietności poprzez pobudzenie większej liczby urodzeń.